



TØNSBERG RENSEANLEGG IKS
Postboks 47
3166 TOLVSRØD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Fredrik Holth, 33371192

Pålegg om utredning av nitrogenfjerning for avløpsanlegg eiet av Tønsberg Renseanlegg IKS i Tønsberg og Færder kommuner

Vi viser til vårt brev av 30. januar 2024 med varsel om pålegg om å utrede nitrogenfjerning og til deres kommentarer til varselet datert 15. februar 2024.

Vedtak

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark pålegger Tønsberg Renseanlegg IKS å utrede selskapets handlingsrom for å få på plass nitrogenfjerning som renseløsning for kommunalt avløpsvann i tettbebyggelser over 10 000 pe (BOF₅) som føres til renseanlegg eiet av Tønsberg Renseanlegg IKS. Utredningen skal også omfatte kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031.

Fristen for utredningen er **1. april 2025**.

Pålegget er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51.

Sakens bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 8. juni 2022 der vi informerte om at det er behov for å etablere nitrogenrensing ved avløpsanlegg i tettbebyggelser med potensiell utslippsstørrelse over 10 000 BOF₅ pe, samt rapporten "*Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*" (rapport l.nr. 7744-2022) og regjeringens *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Miljødirektoratet skrev i brev av 13. mai 2022 til statsforvalterne at tilstanden i Oslofjorden er så alvorlig at det trengs reduksjon i tilførsler som kan føre til eutrofi, og det så raskt som mulig. Utslipp av nitrogen er en av flere faktorer som bidrar til en forverring av tilstanden i Oslofjorden og kommunalt avløp er en stor bidragsyter. Utredningsrapporten for Ytre Oslofjord slår også fast at tilførslene av nitrogen må ses på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres.



Klima- og miljødepartementet oppfordret, i brev datert 15. desember 2023, alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt til å gjøre sin del av jobben med å følge opp tiltakene i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord*, blant annet ved å starte planleggingen for å få på plass nitrogenfjerning fra avløpsvann.

Tønsberg og Færder kommuner eier Tønsberg Renseanlegg IKS, som eier og drifter Tønsberg renseanlegg og Bekkevika renseanlegg.

Tønsberg renseanlegg i Tønsberg kommune ligger i «Tønsberg» tettbebyggelse. Tettbebyggelsen, som totalt utgjør 107 486 pe, omfatter «Tønsberg» (58 606 pe) og «Nøtterøy» (21 600 pe), samt «Horten» (23 546 pe) og «Åsgårdstrand» (3734 pe). Tønsberg renseanlegg mottar kun avløpsvann fra Tønsberg og Færder kommuner, har en tillatelse fra 2017, en dimensjonerende kapasitet på 160 000 pe og utslipp til Oslofjorden. Tønsberg renseanlegg har krav om 90 % reduksjon av fosfor og sekundærrensing.

Bekkevika renseanlegg i Færder kommune ligger i «Tjøme» tettbebyggelse (9600 pe og økende). Bekkevika renseanlegg har en dimensjonerende kapasitet på 12 500 pe og utslipp til Oslofjorden. Bekkevika renseanlegg har krav om 90 % reduksjon av fosfor.

Dere vurderer ulike alternativer for samarbeid mellom Færder, Tønsberg, Horten, Sandefjord og/eller Holmestrand kommuner, for å tilfredsstille kommende krav om nitrogenrensing ved Tønsberg og Bekkevika renseanlegg.

Uttalelser til varselet

Tønsberg renseanlegg

Dere opplyser at dere tidligere har gjennomført en utredning for å undersøke nærmere hva som skal til for å etablere et nitrogenrensetrinn på anlegget på Vallø, og at dere har arbeidet med en mulighetsstudie om nitrogenrensing i samarbeid med Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder og Sandefjord kommuner. Dere vurderer både ulike varianter av fellesanlegg med kommunene, og utbygging på hver lokasjon, og også et alternativ for Bekkevika renseanlegg som innebærer overføring til Sandefjord renseanlegg.

Dere opplyser at dere nå er i gang med en detaljert konseptvalgutredning (KVU), som kan brukes som grunnlag i en prosjektfase, og at utredningen har en meget stram fremdriftsplan. Dere skriver at KVUen skal gi svar på det varslede pålegget om nitrogenutredning. KVUen skal være ferdig 10. januar 2025, deretter skal tredjepart kvalitetssikre den. Dere kan dermed sende den til oss først innen 1. april 2025. Etter kvalitetssikring skal KVUen til politisk behandling for valg av konsept, og dere skriver at dette trolig ikke er klart før slutten av 2025.

Bekkevika renseanlegg

Dere skriver at aktuell løsning for Bekkevika vil bli valgt i løpet av 2025, ved behandlingen av KVU-rapporten. Dersom det velges en egen utbygging på Bekkevika, så ønsker dere å utsette dette til etter at nytt renseanlegg på Slagentangen/Vallø er på plass. Dere viser til oversendt utslippsøknad, der dere søker om nitrogenrensekrav først fra 2035 grunnet stort press i markedet og kapasitetsproblemer hos leverandører. Dersom Bekkevika vil inngå i et av fellesprosjektene, så legger dere til grunn samme ferdigstilling som for disse, dvs. 31.12.2031.



Vår begrunnelse

Når forurensningsmyndigheten avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår etter § 16, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre.

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt med hensyn til behovet for å redusere tilførsel av nitrogen til Oslofjorden, og renseanleggenes bidrag til utslipp.

Som forurensningsmyndighet har vi imidlertid behov for mer informasjon om deres muligheter for å få på plass nitrogenfjerning, herunder kostnader forbundet med dette.

Tilstanden i Oslofjorden tilsier at det haster å redusere tilførsler til fjorden, og bedre rensing ved de største avløpsanleggene vil kunne bidra til dette. Det er derfor et mål at fremdrift på utredningen skal være så stram som mulig, men tidspress skal likevel ikke gå på bekostning av resultatet. Vi anser det som hensiktsmessig å gi kommunen nok tid til å ta riktige valg for fremtidige renseanlegg.

Vi legger til grunn at dere har lagt opp til en stram fremdriftsplan, og setter fristen for å levere utredningen av ulike løsninger for nitrogenfjerning for anlegg eiet av Tønsberg renseanlegg IKS til 1. april 2025.

Når det gjelder Bekkevika, vil målsettingen om å få på plass nitrogenfjerning så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031 også gjelde dette anlegget. Som nevnt nedenfor, ønsker vi ikke at dere legger til tid for uforutsette forhold eller kapasitetsproblemer knyttet til innkjøpte tjenester. Vi har mottatt søknad om utslippstillatelse, og vil sende en egen tilbakemelding på denne.

Pålegget er vedtatt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51, for hhv. opplysninger dere allerede har, og utredninger/undersøkelser dere må gjøre.

Nærmere om innholdet i utredningen

Utredningen skal inneholde ulike løsninger for nitrogenfjerning fra kommunalt avløpsvann i tettbebyggelser over 10 000 pe (BOF₅) som føres til renseanlegg eiet av Tønsberg Renseanlegg IKS, inkludert kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2031.

Utredningen skal inneholde:

- Vurdering av alternativer og begrunnet valg av teknologisk renseløsning, herunder om mulighetene for tilpasninger og endringer i dagens renseanlegg, eller hvis aktuelt, en omtale av behovet for nyetablering. Planforhold og aktuelle plasseringer skal omtales der det er relevant.
- Vurdering av muligheten for hhv. 70, 80 og 85 % renseseffekt for nitrogen som årlig middelvei (inkl. renseanleggets overløp).
- Vurdering av oppnåelig renseseffekt for organisk stoff som følge av nitrogenfjerning.
- Eventuelle muligheter for samarbeid med andre kommuner eller tettbebyggelser, der dette kan være aktuelt.
- En angivelse av kostnader for mest aktuell(e) løsning(er) for de ulike renseseffektene, herunder hvordan disse vil fordeles på innbyggerne med tanke på selvkost-prinsippet.
- Hvordan dere tilrettelegger for at renseanlegg og slambehandling på sikt skal kunne oppnå EUs krav om energinøytralitet. Dere må synliggjøre hvordan dere planlegger plassering, renseløsning og slamløsning ut ifra målet om at renseanlegget innen 2045 skal produsere



energi fra fornybare kilder. Energien kan produseres på eller utenfor rensesanlegget, og bare 35 % av energien (ikke-fossil) kjøpes fra eksterne kilder.

- Plan som angir tydelige milepæler. Planen må ta for seg alle de aktuelle avklaringene og beslutningene dere må ta. Vi forventer en plan som er så komprimert i tid som mulig, uten at det går ut over kvaliteten på resultatet. Vi ønsker ikke at dere legger til tidsmessige sikkerhetsmarginer for uforutsette forhold eller kapasitetsproblemer knyttet til innkjøpte tjenester.
- Andre forhold som dere oppfatter som vesentlig, bør også inngå.

Dersom svaret på denne pålagte utredningen er en del av et større arbeid, for eksempel en konseptvalgutredning, skal dere sammenstille svaret på pålegget i et eget dokument eller kapittel for deres kommune.

Fristen for utredningen er 1. april 2025.

Dere skal rapportere framdrift i dette arbeidet som en del av årlig rapportering på arbeid med Oslofjordplanen.

Dere skal informere oss om status for arbeidet med utredningen innen 15. august 2024 og framdrift iht. planen i årlig egenkontrollrapportering til oss fra 2025.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva dere klager over og den eller de endringer dere ønsker. Klagen bør begrunnes, og dere bør nevne andre opplysninger av betydning for saken.

En eventuell klage skal dere sende til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Tor Fredrik Holth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Tønsberg kommune	Postboks 2410	3104	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Horten - Larvik vannområde	e-post		